

***Les noies* - Emma Cline**

La dècada dels seixanta comença com un festival de coloraines i acaba com el rosari de l'autora. A mesura que s'acosta al final, els símptomes empitjoren. Després del Maig del 68 la dreta guanya les eleccions a França, i la primavera de Praga és sufocada pels tancs soviètics; uns comicis no són comparables a una invasió, però sí que ho és el pas d'una atmosfera d'il·lusió a una de reacció. L'any següent, el 1969, el moviment juvenil rep dos cops simbòlics. Pel desembre, al festival musical d'Altamont, Califòrnia, un noi de divuit anys és mort a punyalades pel servei d'ordre, format per membres dels Hell's Angels, a pocs metres d'on estan tocant els Rolling Stones. A l'agost del mateix any, quatre membres de la família Manson apunyalen mitja dotzena de persones a Beverly Hills, entre elles l'actriu Sharon Tate, embarassada de vuit mesos. *Les noies*, la primera novel·la d'Emma Cline (Sonoma, 1989) recrea aquella atmosfera.

Les noies no és una novel·la de no-ficció, ni tampoc un reportatge novel·lat, ja que l'autora no se sent obligada a respectar els detalls biogràfics dels personatges implicats. En compensació, aconsegueix situar el lector en l'ambient d'aquells anys, quan a ningú se li acudia vestir-se de hippy per assistir a una festa de disfresses. L'ànsia d'experimentació, barrejada amb el consum de substàncies psicotròpiques i l'aparició de gurus messiànics, podia comportar conseqüències no desitjades. Charles Manson, profeta d'aquella nova espiritualitat, compartia actitud i vocabulari amb altres personatges inofensius –tota aquella faramalla del *love summer*, el disc blanc dels Beatles, les bones vibracions i les crides a renunciar a l'ego-, només que ell va travessar amb entusiasme les fronteres del crim. La relació dels ciutadans *mainstream* amb els nois que duïen cabells llargs i les noies que duïen texans estripats se'n va ressentir, fins que al cap d'unes dècades han estat recuperats, convenientment desproveïts d'elements subversius, per la malenconia vintage, sobretot a partir de l'èxit de la pel·lícula *Forrest Gump*, el 1994. *Les noies* explora amb versemblança el moment més fosc d'aquella dècada contradictòria.

Per explicar la història, Emma Cline se serveix d'Evie, una adolescent dels anys seixanta que per atzar entra en contacte amb les noies de la família Manson, se sent atreta per la seva manera de veure el món i pel seu estil de vida, i no dubta a afegir-s'hi, si bé de manera intermitent. En els nostres dies, convertida en una dona madura, passa una temporada en una casa que li ha deixat un amic. Inesperadament, rep la visita del fill del seu amic, a qui acompanya Sasha, una noia de catorze anys, els mateixos que tenia ella el 1969.

Tornem a l'adolescència d'Evie. La seva àvia, actriu reconeguda, havia deixat una fortuna a la seva filla, que s'entreté amb diferents amics ara que el marit l'ha abandonada per una amant més jove. Evie, consentida i incompresa, se sent seduïda pel grup de joves que viatgen amb un autobús escolar pintat de negre i viuen de manera promíscua en un ranxo, on els seus fills creixen sense regles, la música sona alta i les anfetamines són una part essencial de la dieta. La figura d'Evie serveix perquè entenguem amb un cert detall com es vivia en aquella

“família” –com s’hi entrava o se’n sortia, quines eren les condicions d’higiene i de pernociació, la intendència i les relacions, tant les horitzontals entre els membres com les verticals amb Charles Manson, que a la novel·la es diu Russell-, però encara més perquè entenguem com una adolescent no inclinada al delicte podria versemblantment haver estat a punt de participar en un dels crims més sagnants i absurds d’aquells anys.

A la casa de la platja, l’Evie d’avui dia s’adona que les inseguretats que sofria dècades enrere, la necessitat de sentir-se diferent dels adults i el perill de posar-se en mans de qualsevol home indesitjable que li fes una mica de cas no són gaire diferents de les que projecta Sasha: “El desig de ser estimada li brillava amb tanta potència que fins i tot em feia avergonyir”. Els errors comesos el 1969 no semblen privatis d’aquells anys, sinó més aviat propis d’una edat de transició, on tot es posa en entredit, sobretot les convencions socials i la família. L’alternança que es produeix a la novel·la entre les dues adolescències, la dels seixanta i la d’avui dia, convida a aquesta reflexió, i també sentències com la següent: ”El nostre amor era impersonal i cobdiciós, rebotava per l’univers amb l’esperança de trobar un amfitrió que donés forma als nostres desitjos.” Entenc que és per aquesta raó que el Manson de la novel·la és presentat com un “expert en tristesa femenina”.

En aquest sentit, és possible llegir *Les noies* com el retrat d’una edat crítica, no gaire diferent del que mostren pel·lícules com *Girl, interrupted* (1999) o *Thirteen* (2003), protagonitzades per noies que viuen en dos móns alhora, el tranquil·litzador, vell i avorrit dels seus pares, i l’alliberador, nou i perillós on es fiquen de mica en mica, sense ser-ne gaire conscients però alhora sense dubtar-ho. L’Evie adolescent s’emmiralla en el personatge Suzan (que representa Suzanne Atkins, morta a la presó el 2009), la qual sap sempre el que vol, no fingeix, i a més té la virtut de veure-la, a Evie, de parlar-hi, de respectar-la, de tenir-la en compte, i a la seva manera recargolada de protegir-la. Comparada amb la família Manson, Evie veu la seva família de debò com una col·lectivitat hipòcrita, malsana, egoista i decadent. La feblesa de l’Evie adolescent, tanmateix, és vista per l’Evie adulta com una resposta al paper que la dona té assignat, sobretot en aquella dècada que semblava esperançadora però que reproduïa els estereotips de gènere: “Tot el temps que havia esmerçat per preparar-me, els articles que em deien que la vida només era una sala d’espera fins que algú es fixava en tu; els nois, en canvi, havien emprat tot aquell temps a convertir-se en ells mateixos.”

La debilitat de l’adolescent desconcertada, les alternatives a la buidor amb què identifica la seva vida quotidiana, es poden transfigurar en art, en religió, en drogaddicció, en patologia, en violència. No som lluny del feminisme obscur que ha novel·lat Gillian Flynn, per exemple. L’Evie madura encara no sap del cert si en els seus records hi predomina el remordiment o l’enyorança. De fet, l’Evie adolescent ja s’adonava d’algunes contradiccions, dels indicis de manipulació, de menyspreu, d’assetjament, d’agressivitat, que es produeixen en aquell “orfenat per a criatures dissipades” que és el ranxo. Em fa l’efecte que la joventut

d'Emma Cline l'ha ajudada a fer creïbles les característiques amb què retrata l'adolescència de la protagonista, a retratar tots els passos que menen de la solitud al grup, del joc al flirteig, de la provocació al mal.

Potser només algú com Emma Cline podia haver escrit *Les noies*: actriu infantil, hereva dels inventors del jacuzzi, va créixer a Califòrnia, voltada de restes arqueològiques d'aquells anys en què semblava imminent l'Era d'Aquari. Ha sabut reconstruir minuciosament la mentalitat d'una època que no ha conegut, el desconcert de joves i grans, i sobretot el d'una colla de noies turmentades que es van deixar dur per la cara fosca. En paral·lel, ha sabut afegir-hi unes possibilitats de reflexió –culturals, socials i psicològiques- que no acaben de ser explicitades, però que ens duen molt més enllà de la morbositat dels fets, al territori de la inseguretat i el poder, de l'odi i la redempció. El retrat és sobretot mental, ni tan sols d'una època, sinó de la nostra vessant més perillosa, la de les nostres mares quan encara no havien madurat, la de les nostres filles quan deixen de ser unes nenes.